

סיון התשע"ג

בס"ד

השיעור מוקדש לעילוי נשמת מנחם אביצור בן יהודה אריה ז"ל
מרגלי יהושע לעומת "מרגלי" משה
 לפרשת שלח-לך (על פי שיעור של הרב אלחנן סמט)

1. הרמב"ן (י"ג, ב ד"ה שלח לך אנשים):
 זו עצה הגונה בכל כובשי ארצות, וכן עשה עוד משה עצמו, כנאמר (במדבר כ"א, לב) "וישלח משה לרגל את יעזר" וכן ביהושע בן נון – "שנים אנשים מרגלים" ... כי הכתוב לא יסמוך בכל מעשיו על הנס... ואמר לו (- ה') "שלח לך אנשים ויתרו את ארץ פנען" וידעוה ויגידו לכם, ועל פיהם תתייעצו בעניין הכיבוש

2. צו ה' לעומת יזמה של יהושע

ה' מצוה על משה: "שלח לך אנשים"

ביהושע נאמר: "וישלח יהושע בן נון מן השטים שנים אנשים..."

3. במדבר י"ג, ב-ג:

"איש אחד איש אחד למטה אבתיו... כל נשיא בהם" "וישלח אתם משה... על פי ה', פלם אנשים ראשי בני ישראל המה"

4. במדבר י"ג:

(ב) ... ויתרו את ארץ פנען אשר אני נתן לבני ישראל. (יז) וישלח אתם משה לתור את ארץ פנען.

5. יהושע ב', א:

"וישלח יהושע... שנים אנשים מרגלים חרש" "לכו ראו את הארץ ואת יריחו".

6. הרמב"ן (בשולי פירושו העיקרי לפרשתנו):

ה' ציווה "ויתרו את ארץ פנען" והוא כטעם ברה"ק פבאים לקנות דבר, מלשון "לבד מאנשי התרים והסחרים" (דה"ב ט', יד), וכן "אל ארץ אשר תרתי להם" (יחזקאל כ', ו), וכן "לתור להם מנוחה" (במדבר י', ג). ועל כן ציווה אותן משה לפרוט "הטובה הוא אם רעה... השמנה הוא אם רזה" וגו', והכול לשמחם, כי "צבי היא לכל הארצות" (יחזקאל שם), ויעלו בה בחפץ גדול.

7. במדבר י"ג כא-כה:

(כא) ויעלו ויתרו את הארץ ממדבר צן עד רחב לבא חמת. (כב) ויעלו בנגב ויבאו עד חברון... (כג) ויבאו עד נחל אשכול ויכרתו משם זמורה ואשכול ענבים אחד וישאווהו

במוט בשנים ומן הרמנים ומן התאנים. ... (כה) וישבו מתור הארץ מקץ ארבעים יום.

8. יהושע ב' א-ג:

... וילכו ויבאו בית אשה זונה ושמה רחב וישכבו שמה. (ב) ויאמר למלך יריחו לאמר: הנה אנשים באו הנה הלילה מבני ישראל לחפר את הארץ. (ג) וישלח מלך יריחו אל רחב לאמר: הוציאי האנשים הבאים אליך אשר באו לבינתך כי לחפר את כל הארץ באו.

9. יהושע ב' כ"ג:

וישבו שני האנשים וירדו מההר, ויעברו ויבאו אל יהושע בן נון, ויספרו לו את כל המצאות אותם.

10. במדבר י"ג כה-כו:

(כה) וישבו מתור הארץ מקץ ארבעים יום. (כו) וילכו ויבאו אל משה ואל אהרן ואל כל עדת בני ישראל... וישבו אתם דבר ואת כל העדה ויראו את פרי הארץ. (כו) ויספרו לו ויאמרו באנו אל הארץ אשר שלחתנו...

11. הערכת עשרת התרים את הארץ - במדבר י"ג:

(כח) ... אפס כי עז העם הישב בארץ והערים בצרות גדלת מאד... (לא) לא נוכל לעלות אל העם כי חזק הוא ממנו.

12. הערכת המרגלים של יהושע - יהושע ב':

(כד) ... כי נתן ה' בידינו את כל הארץ וגם נמגו כל ישרי הארץ מפנינו.

13. יהושע ב' ט-י"א:

(ט) ידעתי כי נתן ה' לכם את הארץ וכי נפלה אימתכם עלינו וכי נמגו כל ישרי הארץ מפניכם. וכי נמגו כל ישרי הארץ מפניכם. כי שמענו את אשר הוביש ה' את מי ים סוף מפניכם... ואשר עשיתם לשני מלכי האמרי... ונשמע וימס לבבנו ולא קמה עוד רוח באיש מפניכם (יא) כי ה' אלהיכם הוא אלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת.